

L'epidèmia dels nous robatoris

En qualsevol moment,
per qualsevol motiu,
en qualsevol racó
del nostre país,
es produeix un furt.
Vostè no es troba
preparat per afrontar
aquesta plaga, i,
segons sembla, tampoc
les forces de seguretat.
Ara, el crim organitzat
multinacional
i els microgrups de
lladres vinguts del fred,
han fet que vells
delictes prenguen
noves formes que
desconcerten tothom.

Fa poques setmanes, en una casa de camp de l'Horta, dormia una família de classe mitjana, amb la rutinària seguretat de cada nit. Aquella nit, una de les filles, de poc més de vint anys, va tardar a anar-se'n al llit. Una vegada ho va fer, va caure com un tronc. Quan va obrir els ulls, es va adonar, a poc a poc, no de colp, que havien entrat a furtar a la casa. Fins aleshores, pensava que era cosa de pel·lícula —de riure— plantejar-se que uns lladres pogueren furtar en sa casa mentre ella hi era dins amb el pare, la mare i la germana.

—I no escoltareu res?—, li va preguntar la policia.

—Res—, va contestar, amb certa vergonya: la que provoca no creure la pròpia resposta, de tan estranya que sembla. “Teníem por de quedar com a idiotes, o fins i tot com a sospitosos, davant la policia”, explica la jove. No obstant això, no tenia motius. No era el primer cas d'aquest estil al qual, enmig de la perplexitat, s'enfrontaven els agents durant les darreres setmanes. “És com si ara els delinqüents estigueren provant noves maneres de fer la seua, i si una d'aquestes triomfa, es copien els uns als altres, i la posen de moda”, explica un agent. “A nosaltres —conta el policia, a títol personal i anònim—, ens correspon anar adaptant-nos a aquesta nova realitat delictiva; el problema és que percebem les seues característiques quan els lladres ja han comès molts d'aquests nous delictes.”

La jove que va patir el robatori continua revisant les seues impressions. “Jo supose que hi devia haver més d'un lladre; la veritat és que foren molt espavilats”, opina. “S'endugueren només allò que podien transportar sense moure massa escàndol —com ara la televisió, l'ordina-

dor, objectes de valor diversos— i no remenaren excessivament per trobar coses, no crearen un caos en la casa. No tocarem allò que no estava a la vista, com ara joies o diners que teníem amagats. No varen córrer més riscos dels necessaris”, opina.

La primera hipòtesi policial plantejava que els delinqüents, d'alguna manera, podien haver narcotitzat les víctimes mentre eren al llit. Un jove de setze anys que dormia en casa de la seua àvia en Benifaraig (Horta) s'havia trobat tres mesos abans amb un espectacle semblant: la casa furtada, i ell i l'àvia, sense haver coltat ni un soroll.

En la declaració a la policia, aquest adolescent, al matí següent al robatori, va dir: “Tinc la gola seca, maldecap i ganes de vomitar”. Essencialment, aquestes paraules provocaren que les forces de seguretat pensaren en la possible utilització d'aerosols narcotitzants en aquest tipus de delictes. Però la investigació policial no ha provat que les coses siguin així ni en aquest ni en els altres casos semblants que, al País Valencià, es produeixen amb una cadència molt regular. A hores d'ara, i segons confirma un efectiu de la Guàrdia Civil directament relacionat amb la investigació de delictes d'aquesta mena, “no hi ha cap prova que s'utilitzaren narcòtics en la comissió d'aquests delictes”.

Aleshores, com els poden cometre?

Mètodes transnacionals. Fernando Carrillo, president de l'Associació Unificada de Guàrdies Civils, ha participat en distintes missions contra grups organitzats de delinqüents. Segons ell, aquests atracaments nocturns a cases els duen a terme “individus que treballen molt bé,

de manera molt distinta a la del típic lladre”.

Fins ara, la majoria de personatges que furtaven en cases eren ionquis autòctons en síndrome d'abstinència. Mai no atracaven quan hi havia gent dins, i si alguna vegada es decidien a fer-ho, despertaven la víctima. Actuaven de manera individual, o en parella. Si formaven grups, eren poc operatius i molt sorollosos. Una preparació lamentable del colp, i un no menys lamentable estat físic dels lladres, eren elements que ajudaven a resoldre fàcilment aquests robatoris (sempre hi deixaven rastres). Quan en aquests casos hi havia violència, era brutal, però barroera, molt barroera.

“Ara no —explica Carrillo—, ara la violència, quan la practiquen, és molt gran, però també molt precisa. Per regla general, no deixen empremtes, és difícil detectar pistes. No són robatoris nous, ni especialment sofisticats, però les forces de seguretat no estàvem acostumades a lladres comuns competents, tènicament preparats i coherentment organitzats. Tenen una logística suficient per forçar panys, trencar el sistema de seguretat de la majoria de les portes domèstiques i furtar tot el que puguem només en pocs minuts”, explica, al seu torn, un policia que ha participat en la investigació de robatoris en l'Horta.

El robatori era una disciplina delictiva bastant oblidada al carrer. Els anys vuitanta foren els dels atracaments als bancs. La primera meitat dels anys noranta va ser la dels robatoris a cases riques. Però la segona meitat de la passada dècada ha estat la de la recuperació total dels vells delictes, protagonitzada per una nova generació de lladres multinacionals.

S'hi barreja el crim organitzat amb microgrups autònoms. Els uns i els altres amb els ulls fets en una societat còmoda, que ha oblidat els atacs a domicili. L'estrebada (el *tirón*), el túnel o forat a la paret (*butrón*), l'atracament a punta de navalla, el robatori constant de mòbils, el robatori de joies i de roba de primera després d'estavellar un cotxe contra la botiga, el furt de la recaptació de les cabines telefòniques, l'atracament de vivendes de gent que no té su-

ficients diners per accedir a la vigilància privada, el furt organitzat i venda pactada de cotxes de gamma mitjana-alta... És la col·lecció d'actes que més ocupen actualment la policia espanyola i la Guàrdia Civil. Sonen a antic, com si s'hagueren practicat sempre. “Poden resultar delictes tradicionals, però el que varia respecte al passat”, indica una font sindical de la policia, “és la tècnica i l'organització”. “Els lladres que els cometen juguen amb l'avantatge afegit”, continua, “que ningú no s'esperava que tornara la moda de l'estrebada, o de furtar en cases; això era de l'època de la transició, i ara estem en l'època d'Internet, del terrorisme internacional; però ha tornat, i ha trobat a tothom desprevingut”.

Antics soldats de l'exèrcit rus ara exerceixen de lladres

Un pèssim moment. El guàrdia civil Fernando Carrillo parla en termes semblants: “El fenomen ha agafat les forces de seguretat mirant cap a un altre costat, i en un pèssim moment logístic; des de fa anys, com tothom ja haurà escoltat alguna vegada, no augmenta el nombre d'agents de cap força d'ordre; als cossos, hi ha massa gent fent treball d'administració, i poca gent al carrer: poca gent uniformada i massa delicte”, sentència.

“Les reduccions de plantilla són habituals, i els efectius que queden després de la reducció seleccionen el crim que han d'investigar, perquè no donen per a més, no poden atendre tot. Per tant —afegeix—, la tendència és atendre el gran delicte, l'atemptat terrorista, la investigació del crim d'impacte; això, òbviament, deixa a la petita delinqüència camp lliure per a actuar.” Si a això unim que els recursos policials i el pressupost dels cossos es continua rebaixant, la co-

sa es complica. A vegades, els agents encarregats d'investigar l'escena del crim —els CSI d'ací, la suposada elit— fins i tot arriben a anar curts del material que han de fer servir per capturar empremtes digitals. A més a més, l'aliança entre grups petits de delinqüents que es connecten amb el gran crim organitzat ha deixat definitivament fora de joc les velles estratègies de combat policial.

Un informe intern de la Guàrdia Civil parla de l'existència de 500 grups delictius a l'estat espanyol. La referència a “grup” indica un conjunt de més de dues persones. En quant a bandes mafioses pròpiament dites —aquelles que engloben més de deu persones—, hi ha 209 a tot l'estat, segons el Ministeri de l'Interior. Al Principat hi actuen 81. Al País Valencià, es mouen 64 (la Guàrdia Civil parla només de 45). I a Balears, podem comptar 11 d'aquestes organitzacions.

Europol, estructura policial que interconnecta la Unió Europea, sap molt bé que avui quatre delinqüents poden furtar un cotxe una nit a Alacant, contactar de matinada amb una màfia especialitzada, i l'endemà, el vehicle es trobarà en Bulgària, amb els beneficis ja repartits entre tots els actors del tracte. “Es produeixen robatoris protagonitzats per grups de tres o quatre lladres cada pocs dies”, indica un agent de la Guàrdia Civil que coneix detalls policials de la lluita contra el crim organitzat, “però per entendre la seua efectivitat, cal conèixer la situació als països de l'Est europeu; uns cent mil russos deserten anualment de l'exèrcit, i molts policies deixen la feina cada mes en distints països de l'Est.” “És gent entrenada, amb gran preparació física, gent que vol fer-se rica en un país ric”, apunta. “Una part representativa d'aquests desertors es trasllada a la costa mediterrània”, explica. “N'han sentit parlar i saben que hi ha molts compatriotes seus que els han precedit en el viatge, pensen que és un lloc de vacances i de residència per a gent acomodada i desprevinguda; el paradís per a uns homes disposats a tot.” I sembla que aquests lladres ho són.

Fernando Carrillo, però, indica que cal anar amb molt de compte a l'hora de re-

lacionar immigració amb delinqüència: "És cert que el 28% del total d'individus detinguts a l'estat espanyol són estrangers; però considerar aquesta xifra com un indicatiu real és una fal·làcia. La xifra -aclareix- inclou els molts detinguts que hi ha pel fet de no tenir papers en regla; per tant, el nombre d'immigrants detinguts que han practicat *realment* un acte delictiu baixa sensiblement."

No obstant això, sí que existeix una mena de quadre policial que relaciona estils de criminalitat amb delinqüents immigrants d'un o altre país. Els robatoris a cases i naus industrials són una especialitat que practiquen bandes d'Europa de l'Est (bàsicament moldaus, romanesos, russos i kosovesos; la majoria de detencions per aquests delictes s'han produït sobre lladres romanesos). També ho és el furt de la recaptació de cabines telefòniques (ara fa dues setmanes varen ser detinguts 77 romanesos d'una xarxa que havia rebentat amb un taladre 100.000 cabines que contenien 25 milions d'euros). Són, al mateix temps, i al costat dels grups colombians, les bandes més acostumades a matar-se entre elles.

Màfies i grups de Centreamèrica i Sudamèrica protagonitzen molt violents robatoris en l'autopista, i trafiquen amb cocaïna. La coca i l'heroïna es troben també -per a la venda al detall- en mans de delinqüents subsaharians. Els lladres magribins es dediquen a l'estrebada, i, com els autòctons, trafiquen amb haixix. Finalment, i en referència a l'espècie autòctona, els delinqüents urbans d'ací continuen furtant cotxes, atracant bancs, traficant amb droga i comportant-se com en la pel·lícula *Perros callejeros*.

Carrillo diu que l'estructura de la delinqüència "és dinàmica, es mou ràpidament a través dels territoris, recupera tàctiques antigues i les modernitza, i innova, sobretot innova". En canvi, afirma que "l'estructura de les forces de seguretat és arcaica, li costa moure's". Els nous lladres prefereixen furta un Audi que un Ferrari. Saben que el seu futur no està en els rics, que són més botxins que víctimes, sinó en la bafaneria de la classe mitjana benestant, la que es creia immune i que, ara, s'adona que no ho és en absolut.

Joan M. Oleaque

El robatori de la recaptació de cabines de Telefónica és clau en les activitats dels nous lladres. Amb una taladradora, obren de bat a bat la caixa de metall manipulant un botó. També els robatoris selectius de roba cara i perfums formen part de la seua estratègia d'acció. Les forces de seguretat no poden, ara per ara, controlar la multiplicitat de furt: fan caure organitzacions significatives, però prompte altres de noves ocupen el lloc de les caigudes.

